

Inhoudelijke reactie van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen op de internetconsultatie Wet reikwijdte Jeugdwet

Utrecht, 10-04-2026

De NVP maakt zich zorgen om de positie van pleegkinderen en pleeggezinnen in dit wetsvoorstel. Kinderen die niet thuis kunnen wonen, hebben recht hebben op bijzondere bescherming en bijstand.¹ Juist voor de meest kwetsbare kinderen, die niet langer thuis kunnen wonen, is het noodzakelijk dat passende (aanvullende) jeugdhulp snel en laagdrempelig beschikbaar is. Dit wetsvoorstel stelt zich tot doel de druk op de jeugdhulp te verminderen. De NVP roept op om ervoor te waken dat de druk op kwetsbare kinderen en pleeggezinnen hierdoor niet wordt vergroot.

Aanvullende jeugdhulp voor pleegkinderen

Pleeggezinnen zijn ‘gewone’ gezinnen die hun huis en hart openstellen om het kind van een ander ‘zo gewoon mogelijk’ tijdelijk of langdurig op te vangen. We zien nu al dat dit steeds lastiger wordt, met het grote beroep dat er op hen wordt gedaan als een kind complexe problematiek heeft. Voor veel pleegkinderen is het daarom noodzakelijk dat aanvullende jeugdhulp wordt ingezet.

Uit [onderzoek van de NVP](#) uit 2021 bleek dat een pleegkind gemiddeld 10 maanden moet wachten op aanvullende jeugdhulp. Het verkrijgen van de juiste indicatie van de gemeente werd door pleegouders als één van de obstakels genoemd. Het is niet eenvoudig om passende hulp te krijgen voor pleegkinderen, omdat pleegzorg vaak al als hulp wordt gezien voor het pleegkind. Maar pleegzorg alleen is niet de oplossing. Hechtingsproblematiek, trauma's en gedragsproblemen zorgen voor spanning en stress, zowel voor het pleegkind als voor het pleeggezin. Juist pleegkinderen hebben tijdig passende hulp nodig om breakdowns en toenemende problematiek te voorkomen.

---

¹ Artikel 20 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

In de toeleiding naar jeugdhulp wordt in dit wetsvoorstel gekeken naar de ‘eigen kracht’, wat omschreven wordt als “*de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, diens ouders en de personen die tot hun sociale netwerk behoren*”. De NVP zou graag zien dat expliciet in het wetsvoorstel wordt opgenomen dat in de toeleiding naar jeugdhulp niet gekeken wordt naar de ‘eigen kracht’ van pleegouders. Pleegouders verdienen steun en de overheid moet inzetten op het behoud van pleeggezinnen.² Het verwachten van een bepaalde mate van ‘eigen kracht’ van pleegouders past daar niet bij. Informele steun is voor veel pleegouders een welkome aanvulling op professionele zorg, zeker omdat deze zorg onder druk staat. Het is echter geen vervanging voor de hulp van professionals en mag zeker niet ingezet worden als bezuiniging op deze hulp.³

Eigen kracht en formaliseren netwerkpleegzorg

Kinderen die niet thuis kunnen wonen, hebben een alternatieve plek nodig om op te groeien. Volgens het huidige artikel 2.3 en toekomstige artikel 2.7 van de Jeugdwet moet de gemeente er zorg voor dragen dat kinderen indien mogelijk bij een pleegouder of in een gezinshuis (en dus in een gezinsvervangende omgeving) worden geplaatst. ‘*Zo thuis mogelijk*’ opgroeien is noodzakelijk en in het belang van de ontwikkeling van een kind.⁴ Het is daarom fijn als iemand in het netwerk van het kind gevonden kan worden die de pleegzorg op zich wil nemen. We noemen dit ‘netwerkpleegzorg’.

Veel van deze netwerkpleegzorgplaatsingen beginnen als informele pleegzorg. In de praktijk hebben informele pleegouders en hun pleegkinderen echter ondersteuning nodig om te zorgen voor stabiliteit en een goede samenwerking met ouders. Door de plaatsing te formaliseren krijgt het netwerkpleeggezin recht op begeleiding en pleegvergoeding. In de praktijk blijkt het echter lastig om deze informele netwerkplaatsingen te formaliseren.⁵ Gemeenten, gecertificeerde instellingen en pleegzorgaanbieders zijn al snel van mening dat de betrokkenen het samen moeten oplossen. Dit is in strijd met de VN-Richtlijnen voor Alternatieve Zorg die stellen dat het

---

² Kamerstukken II 2025/26, 36 800 XVI, nr. 40 (motie Hamstra en Wendel).

³ Zie ook: <https://www.denvp.nl/berichten/detail/2024/03/27/Wat-vinden-pleegouders-van-informele-steun>.

⁴ Zie ook: <https://www.nji.nl/kennis/zo-thuis-mogelijk-opgroeien>.

⁵ <https://www.denvp.nl/berichten/detail/2024/11/11/brief-naar-gemeenten-over-formaliseren-netwerkpleegzorg>.

de verantwoordelijkheid van de Staat is om het welzijn en de ontwikkeling van kinderen die niet thuis kunnen wonen te waarborgen en om netwerkplaatsingen te ondersteunen.⁶

De NVP is bang dat een wetswijziging, waarbij de nadruk op ‘eigen kracht’ groter wordt, formaliseren nog lastiger gaat maken. Netwerkleegouders zijn vaak onderdeel van het “sociale netwerk” van ouders en/of het kind. Maar dit betekent niet dat het inzetten van jeugdhulp (pleegzorg) daardoor niet noodzakelijk kan zijn. De NVP is van mening dat wonen bij een ander zó ingrijpend is, dat er geen sprake meer is van ‘eigen kracht’. Als thuis wonen (tijdelijk) niet kan, zou de inzet van pleegzorg (jeugdhulp met verblijf) mogelijk moeten blijven, ongeacht of het sociale netwerk de opvang biedt. Pleegouders, ouders en pleegkinderen moeten in dat geval altijd de mogelijkheid krijgen om te kiezen voor formele pleegzorg. Tenzij **alle** betrokkenen van mening zijn dat er geen jeugdhulp nodig is.

Knelpunten met het woonplaatsbeginsel

Pleegkinderen (en ook andere kinderen die jeugdhulp met verblijf krijgen) wonen vaak niet in de gemeente die volgens het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet verantwoordelijk is. Soms liggen de gemeenten op grote afstand, met uitschieters tot aan de andere kant van het land. Deze situatie kan om verschillende redenen zijn ontstaan. Bijvoorbeeld omdat het kind bij familie woont (netwerkleegzorg) in een andere gemeente. Of omdat er in de eigen gemeente geen plek beschikbaar was. Daarnaast kan een plaatsing op afstand soms ook noodzakelijk zijn voor de veiligheid, of ontstaan na verhuizingen of overplaatsingen.

Voor kinderen is het noodzakelijk dat deze aanvullende jeugdhulp in hun woonomgeving geboden wordt. “*Jeugdhulp is passend en zo ‘thuis’ en/of dichtbij mogelijk...*”, zo stelt immers ook de Hervormingsagenda.⁷ In de praktijk is het lastig om met een gemeente waar een kind niet daadwerkelijk woont afspraken te maken voor en over aanvullende jeugdhulp. Dit wordt nog lastiger als de verantwoordelijke gemeente geen jeugdhulpverlening gecontracteerd heeft in de woongemeente van het kind. Hoewel de gemeenten nog steeds passende hulp moeten inzetten als dit niet beschikbaar is binnen het bestaande aanbod, blijkt het in de praktijk lastig te regelen. De beperkingen die in het wetsvoorstel worden opgelegd aan medische verwijzers en gecertificeerde instellingen zullen er in onze ogen toe leiden dat de meest kwetsbare kinderen nog

---

⁶ UN-Guidelines for the Alternative Care of Children, par. 5 en 56.

⁷ Hervormingsagenda Jeugd, p. 8.

langer moeten gaan wachten op passende hulp in hun woonomgeving. Of zelfs helemaal geen aanvullende jeugdhulp krijgen.

Graag willende wij ook speciale aandacht vragen voor pleegoudervoogden. Zij regelen als wettelijk vertegenwoordiger van hun pleegkind zelf aanvullende jeugdhulp. Voor pleegoudervoogden die niet in de gemeente wonen waar volgens het woonplaatsbeginsel deze hulp geregeld moet worden zijn er nu al vaak praktische problemen of zelfs regelrechte impasses bij het aanvragen van passende jeugdhulp voor hun pleegkind, zo bleek uit [onderzoek van de NVP](#) in 2023. Wij zijn bezorgd dat dit wetsvoorstel dit probleem verergert.

Conclusie

De NVP vreest dat deze wet, bedoeld om het gebruik van jeugdhulp te verminderen, nadelige gevolgen zal hebben voor pleegkinderen en andere kinderen die niet thuis kunnen wonen. Deze kwetsbare groep zal naar verwachting grotere problemen ervaren door de aangepaste regels bij:

- het regelen van specialistische aanvullende jeugdhulp;
- het formaliseren van plaatsingen in het netwerk van het kind of de ouders;
- aanvragen van hulp bij een verantwoordelijke gemeente die anders is dan de woongemeente (woonplaatsbeginsel).

Dit kan ervoor zorgen dat:

- kinderen door het uitblijven van tijdelijke, passende hulp verder geschaad worden in hun ontwikkeling;
- de kans op terugplaatsing bij de ouders, door het gebrek aan passende hulp, verkleint;
- het pleeggezin de zorg niet meer aankan. Er ontstaat een breakdown en voor het kind volgt een onwenselijk overplaatsing.

De NVP roept op om bij dit wetsvoorstel expliciete en bijzondere aandacht te hebben voor de groep kinderen die niet thuis kan wonen. Daarnaast vragen we aandacht voor pleeggezinnen, die als vrijwilligers onderdeel zijn van het zorgteam rond het pleegkind. Pleeggezinnen zijn de stille kracht in de jeugdzorg. Dag in dag uit staan zij klaar voor kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen. Vraag van hen geen eigen kracht, maar ondersteun hen in het belangrijke werk dat zij doen!